

Tillsammans för en demensvård
utan tvång och begränsning

”För vems skull?”

Anette Ekström Överläkare Geriatrik, Silvialäkare
Petra Tegman Verksamhetschef, Silviasjuksköterska

Tvång och begränsningar definieras:

**”alla handlingar, anordningar eller åtgärder
som görs mot någons vilja”**

Nollvision, s.12

Tvång och begränsningar kan leda till:

- Kognitiva försämringar
- Apati
- Ångest
- Depression

”Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot frihetsberövanden.”

Regeringsformen 2 Kap 8§

*”makten ska utövas med respekt för
alla människors lika värde och för den
enskilda människans frihet och
värdighet”*

Regeringsformen

”verksamheten ska utgå från respekt
för den enskildes självbestämmande
och integritet”

”vården ska utforma insatser utifrån
den enskildes individuella behov och
förutsättningar”.

Socialstyrelsen,
Meddelandeblad 12/2013

- Får man lura en person att flytta?
- Vad är alternativet?
- Vad säger lagen?

- Tvångs- och begränsningsåtgärder är **INTE** tillåtna.
- Skyddsåtgärder är tillåtna...

Förutsatt att;

- Den enskilde samtycker
- Syftet är att:
 - Skydda
 - Stödja
 - Hjälpa
 - Aktivera

Samtycke

Måste bygga på att den enskilde informerats om åtgärd och ej givit uttryck för motvilja mot att den genomförs.

- **Uttryckligt samtycke -**

Vi frågar personen och får ett jakande svar, muntligt, skriftligt.

- **Konkludent samtycke -**

Vi drar slutsatsen att svaret är ja

- **Presumerat samtycke (tyst samtycke) –**

Vi frågar personen och svaret är i vart fall inte ett nekande svar.

Samtycke

- Kravet på samtyckets art bör vara högre vid ingripande åtgärder.
- God man, förvaltare, närstående kan ej besluta om vård och omsorg eller tvångsåtgärder. Vägledning av närstående.
- En person kan när som helst återkalla sitt samtycke.
- Det finns inga bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen eller i socialtjänstlagen som klargör vad som gäller när en person inte kan samtycka till en åtgärd eller insats.

- **Nödrätt**- avvärja fara för liv, hälsa och egendom.

Vita lögner?

Tvångsåtgärder ex

- Bälten
- Brickbord
- Sänggrindar
- Rörelselarm / larmmattor
- Kameraövervakning
- GPS
- Medicinering
- Utföra nödvändig omvårdnad

Bemötande

- Byta vårdpersonal
- En eller två i personalen
- Alliera
- Rätt tidpunkt
- Avleda
- Levnadsberättelsen
- Bekräfta känslan – men inte händelsen/situationen

Dokumentation

Kunskap är nyckeln till förståelse